

starters

Impact Report 2024

inhoud

<u>Samenvatting</u>	4
<u>Voorwoord</u>	8
<u>Over ons</u>	10
<u>Alumni</u>	12
<u>Jongeren</u>	14
<u>Netwerken</u>	30
<u>Professionals</u>	38
<u>Team</u>	46
<u>Partners</u>	47
<u>Toekomst</u>	48

samen vatting

In 2024 hebben we veel moois zien gebeuren. Achter elk getal schuilt een jongere met een droom, een ondernemer met lef, of een idee dat tot bloei kwam. We zijn trots op wat er is bereikt – samen met onze community – en delen graag een paar highlights.

In 2024...

... hebben we **524 jongeren** geholpen met hun missie

... zijn er **17 aanvragen** toegekend door het Stadsmakers Community Fonds voor impactvolle projecten

... staat de teller van Impact030 op **345 ondernemers** in Utrecht

... hebben we **10 impulstrajecten** verzorgd voor ondernemers in Utrecht

... wist **75%** van de deelnemers na afronding van het programma hoe hij/zij/hen impact kan maken met hun talenten

... werden de jongerenprogramma's beoordeeld met een **8,3**

Nieuw in 2024

De hoogtepunten

jongeren

Futureproof Next

In 2024 zetten we Futureproof Next op, speciaal voor jongeren die willen doorpakken na afronding van hun programma. In dit traject groeien zij uit tot startende impactondernemers, met hulp van ervaren coaches, inspirerende workshops en een hechte community.

professionals

Perspectiefwisseling

Met Perspectiefwisseling boden we vanaf 2024 een leertraject voor ambtenaren die willen verbinden met de stad. Buiten de kaders en dicht op de praktijk leerden deelnemers van en met sociaal ondernemers, met als resultaat: meer inzicht, meer netwerk, en meer samenwerking.

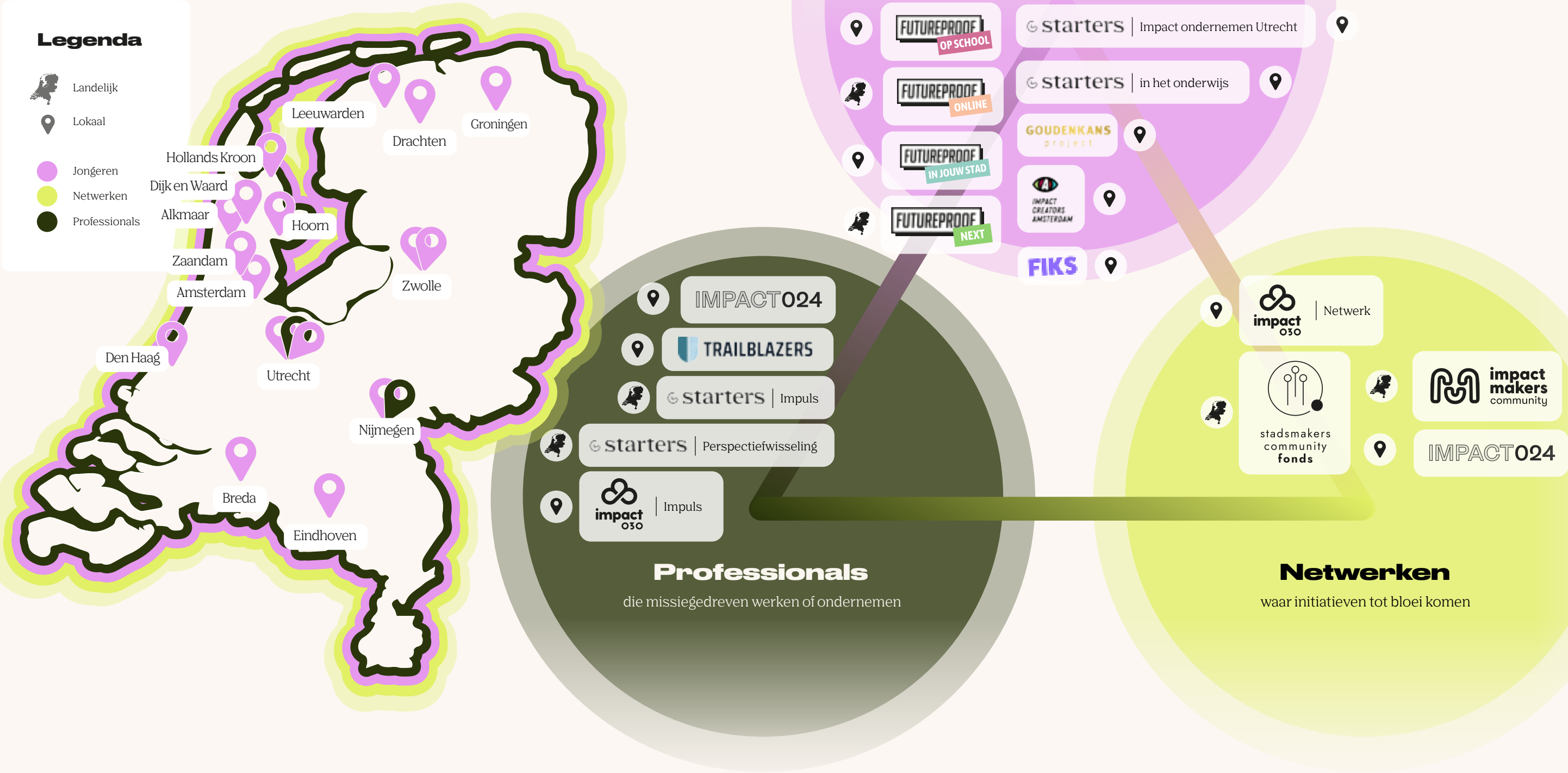
netwerken

Impact024 in Nijmegen

In 2024 lanceerden we Impact024: dé plek voor mensen in en rond Nijmegen die zich inzetten voor een eerlijke, duurzame toekomst. Van sociaal ondernemers tot beleidsmakers, van jongeren tot ervaren professionals – via events, ontmoetingen en verhalen bouwen we aan een beweging die elkaar versterkt.

Starters in beeld

Van missie vinden tot missie leven – Starters richt zich op drie pijlers: jongeren die op zoek zijn naar hun missie, professionals die missiegedreven werken of ondernemen, en een netwerk waarin initiatieven tot bloei komen. Dit alles speelt zich af op landelijk, lokaal én online niveau.

voor woord

Woord vooraf door Maarten Hogenstijn

Als je een jaar of twaalf bent, krijg je last van pubertrekjes. Dat is vaak een kwestie van afzetten tegen de gevestigde orde en zoeken naar de eigen identiteit. Ook ondernemingen gaan vaak door een soort puberfase. Waarom zijn we op aarde? Waar gaan we heen?

Met dit impactrapport laat Starters (van 2013) zien dat ze deze fase al voorbij is. Er staat een stevige sociale onderneming, die haar aanvankelijke focus op jonge professionals heeft verbreed naar een scala aan activiteiten gericht op jongeren, op professionals in organisaties, en op netwerken. Bovendien maakt Starters serieus werk van impactmeting, vanuit een duidelijke visie en missie, die is uitgewerkt in een theory of change. Het is inspirerend om te zien hoe Starters hierbij een variatie aan methoden gebruikt. Het begint bij info over aantallen en klassieke evaluaties, maar er zijn ook metingen van verschillen in kennis, vaardigheden en houding voor en na programma's én een heleboel kwalitatieve informatie vanuit deelnemers.

Een organisatie die stevig staat, kan gaan denken aan schalen. Het klassieke beeld van schalen is dat je je eigen organisatie laat groeien en daarmee meer omzet en winst maakt. De laatste jaren laten steeds meer sociale ondernemingen zien dat deze manier van kijken naar schalen veel te beperkt is. Zij zijn gericht op het schalen van impact – en dat kun je op allerlei manieren doen. Je kunt binnen je organisatie bijvoorbeeld diversificeren, door een nieuw (deel van een) maatschappelijk probleem aan te pakken. Maar

je kunt ook binnen het ecosysteem je impact schalen, door bijvoorbeeld sociale bewegingen in gang te zetten, door andere organisaties te inspireren jouw manier van werken over te nemen én door te investeren in netwerken. Het is mooi om te zien hoe Starters spreekt over zaadjes planten, groeien en bloeien – en zo laat zien dat ze verschillende strategieën inzet om haar impact te schalen.

Zelf ben ik zo'n tien jaar actief in het ecosysteem van sociaal en impact ondernemen en in die jaren hebben de wegen met Starters regelmatig gekruist. Altijd was daarbij het uitgangspunt om mensen in staat te stellen het verschil te maken. Die mensen kiezen hun eigen pad, maar nemen de lessen van Starters altijd mee. Ze zijn als professional actief binnen organisaties en met elkaar vormen ze netwerken en zelfs hele ecosystemen. Het ecosysteem van impact ondernemen kan de komende jaren nog heel veel Starters gebruiken!

Maarten Hogenstijn is lector sociaal Ondernemerschap bij de Hogeschool van Amsterdam en schreef onder meer het boek 'Sociaal ondernemerschap: impact eerst'

over ons

Samen bouwen aan een eerlijke, duurzame toekomst

Bij Starters geloven we dat iedereen het verschil kan maken. Of je nu jong bent en aan het begin van je loopbaan staat, of een professional die zoekt naar meer betekenis in je werk: verandering begint met mensen. Vanuit die overtuiging werken wij elke dag aan een samenleving die eerlijker, duurzamer en inclusiever is.

In ons Manifest verwoorden we waar we voor staan: een toekomst waarin we economie en ecologie met elkaar verbinden, waar persoonlijke ontwikkeling hand in hand gaat met maatschappelijke impact. We kiezen voor lef, gelijkwaardigheid en samenwerking als leidende principes in alles wat we doen. Want alleen samen kunnen we de systeemverandering versnellen die nodig is.

Onze Theory of Change maakt concreet hoe we daar naartoe werken. We geloven dat transformatie begint bij individuen. Daarom investeren we in hun bewustwording, vaardigheden en netwerk. Via onze programma's – van jongerenprojecten tot leiderschapstrajecten – ondersteunen we mensen om vanuit hun waarden te werken aan verandering, in hun leven, werk en omgeving.

We bouwen aan een groeiende beweging van impactmakers: mensen die verantwoordelijkheid nemen, creatief denken én doen. Die anderen inspireren om ook in beweging te komen. Op die manier verspreidt impact zich als een olievlek en ontstaan er nieuwe vormen van samenwerking, ondernemerschap en beleid die passen bij de uitdagingen van deze tijd.

Starters is méér dan een organisatie – we zijn een beweging. Met ons Manifest als kompas en onze Theory of Change als routekaart, blijven we koersvast bijdragen aan een wereld waarin iedereen een rol kan spelen in de verandering die nodig is. Persoonlijk leiderschap & ondernemerschap zijn de motor om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Zo bouwen we samen aan een duurzame, eerlijke en toekomstbestendige wereld.

Alumni

Want impact werkt aanstekelijk

Impactmakers van toen en nu

Hoe blijf je als organisatie leren, bijsturen en verdiepen? Fleur weet daar alles van. Als Chef Monitoring & Evaluatie (M&E) is zij verantwoordelijk voor het zichtbaar maken van onze impact – en voor het versterken van de manier waarop we meten, reflecteren en groeien. In dit hoofdstuk deelt zij hoe we het afgelopen jaar flinke stappen hebben gezet in ons leerproces, met bijzondere aandacht voor impact die onze alumni blijven maken.

Scherpere focus op impact

Afgelopen jaar hebben we stevig ingezet op onze monitoring & evaluatie. In samenwerking met Alexander Impact scherpten we onze verandertheorie aan – die je misschien al voorbij zag komen in het impactrapport 2023 – én ontwikkelden we heldere effectmetingen voor al onze activiteiten.

De stem van alumni

Na ruim tien jaar programma's vonden we het tijd om het net op te halen bij onze alumni. Waar staan ze nu? Hoe ervaren zij hun eigen impact? Met enthousiasme leerden we over de breedte én de diepte van hun impact: van maatschappelijke projecten en creatieve ondernemingen tot systeemverandering op grotere schaal. De verhalen lieten zien hoe krachtig de beweging is waar zij deel van uitmaken, en hoe trots we mogen zijn op wat zij in gang zetten.

Leren, verdiepen en bijsturen

De inzichten die dat opleverde – waarvan je een aantal highlights in dit hoofdstuk terugvindt – zijn voor ons een duidelijke bevestiging dat we op het juiste spoor zitten. Een wereld waarin impactvol ondernemerschap de norm is, komt weer een stap dichterbij.

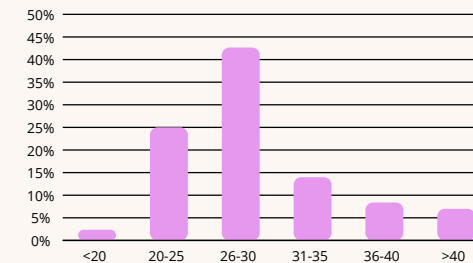
Deze manier van meten en leren bouwen we verder uit, om bij te sturen waar nodig én om onze impact te verdiepen. Deze volgende stap in onze ontwikkeling geef ik als Chef M&E graag vorm, met frisse blik en volle overtuiging!

Meer weten? Benieuwd naar meer impactcijfers of verdieping? Kom in [contact](#)!

Fleur d'Hollosy

Monitoring & Evaluatie

Van jong tot ouder

Percentage deelnemers in de leeftijdsgroep **n=96**

De gemiddelde leeftijd van onze alumni is 30 jaar. De jongste is 18 en de oudste 61 jaar. Zowel jonge impactmakers tot ervaren krachten zetten zich in voor positieve verandering.

Impact thema's

Op persoonlijk vlak hebben onze alumni de meeste affiniteit met de thema's Inclusie (**64%**) en mentale gezondheid (**61%**). Terwijl binnen organisaties de impact thema's inclusiviteit en sociale impact (**25%**), organisatorische verbeteringen (**21%**) en duurzaamheid en milieu (**20%**) het meest belangrijk worden gevonden.

Binnen organisatie

85%

heeft concrete plannen of actie ondernomen om impact te maken.

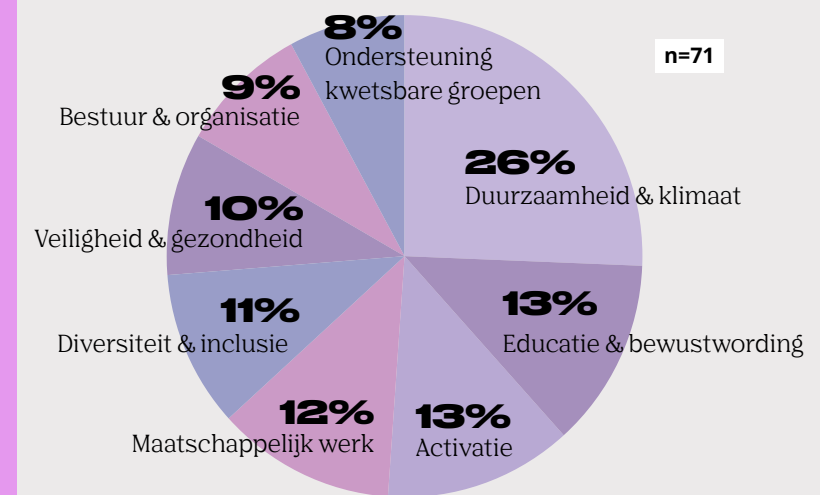
In persoonlijke omgeving

82%

heeft concrete plannen of actie ondernomen om impact te maken.

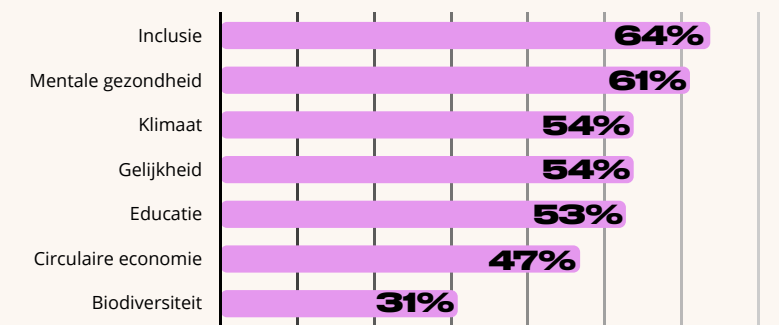
Impact op de werkvloer

De thema's waar alumni impact maken binnen de organisatie waarin zij actief zijn.

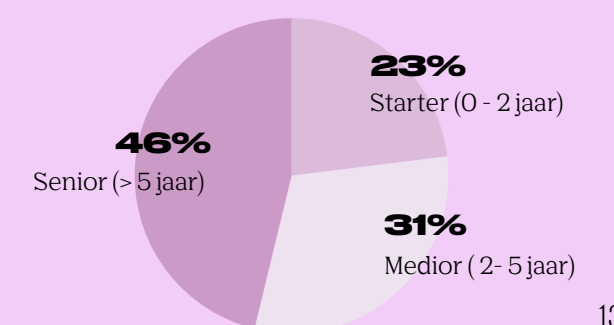
*Percentage van het totaal van die 85% (71 respondenten) deelnemers die aangeven impact te maken binnen de organisatie waar ze werken.

Affiniteit met impact thema's van alumni

Werk & sectoren

76% van de alumni heeft passend werk gevonden. Ambitieuze genoeg, staat alsnog **50%** van de alumni open voor een nieuwe baan. De sector waarin zij het liefst willen werken zijn: social enterprise, NGO, ontwikkelingssamenwerking en burgerparticipatie.

Jongeren

op zoek naar hun missie

De goede weg vinden door te durven verdwalen

STATISTIEKEN

Jongerenprogramma's

Onze jongerenprogramma's laten zien wat er gebeurt als jongeren de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen én bij te dragen aan een betere wereld. We geloven in de kracht van doen: leren door te ervaren, samen te werken en maatschappelijke impact te maken. In deze programma's ontdekken jongeren hun talenten, groeien ze als persoon en zetten ze concrete stappen richting hun toekomst. Hieronder delen we impactcijfers en ervaringen uit verschillende programma's door het hele land.

Beoordeling van deelnemers (n=212):

Programma's: Futureproof In Jouw Stad, Futureproof MBO, Futureproof Enactus, Futureproof Next, Starters Utrecht / Missie030, FIKS, Gouden Kansen, Impact Creators Amsterdam

Programma **8**

Begeleiding **8,3**

"Er wordt vanaf dag 1 gewerkt aan een open, fijne en veilige sfeer."

"... een super gedreven club aan mensen waarmee je elke week weer samenkomt en dat maakt dit ook extra leuk om aan mee te doen!"

"Ik heb het gevoel dat ik mezelf heb uitgedaagd op een manier die goed voelde en nieuwe dingen geleerd over mezelf en mijn toekomstvisie."

"Een fijne en veilige omgeving vol met gemotiveerde toffe mensen. Een goede mix tussen theorie/handvaten en meteen DOEN. Aangemoedigd uit je comfortzone te gaan en een ondersteunende omgeving om dit ook te durven."

"Ervaren dat je dingen niet alleen hoeft te doen, maar je steun uit de groep kunt putten."

Jongeren op de kaart

Programma's in 2024

- **Impact Creators Amsterdam**
Amsterdam
- **FIKS**
Breda
- **Gouden Kans Project**
Hoorn, Alkmaar, Dijk en Waard, Hollands Kroon
- **Starters Utrecht / Missie030**
Utrecht
- **Futureproof scholen**
Zwolle, Leeuwarden, Smallingerland (Drachten), Zaandam
- **Futureproof**
Den Haag, Eindhoven, Nijmegen, Zwolle, Groningen, Utrecht (Futureproof NEXT en online)

Starters biedt door heel Nederland jongerenprogramma's aan die bijdragen aan een socialere en duurzamere samenleving.

Onze trainingsprogramma's voor jongeren richten zich op het stimuleren van impact ondernemerschap en persoonlijk leiderschap. De programma's zijn actiegericht: vol met praktische tools, interessante netwerk mogelijkheden, groepsopdrachten die je creativiteit prikkelen, inspirerende tours langs impactmakers en – last but not least – veel plezier!. Dit creëert een krachtige community van jonge impactmakers. Deze programma's zijn onderdeel van de Maatschappelijke Diensttijd (MDT).

Aantal deelnemers

Impact Creators Amsterdam	110
FIKS	29
Gouden Kans Project	54
Starters Utrecht / Missie030	25
Futureproof NEXT	32
Futureproof (in jouw stad)	118
Futureproof (online)	43
Futureproof (vo- en mbo-scholen)	113
Totaal	524

GA SNEL NAAR

- cijfers jongeren
- cijfers netwerken
- cijfers professionals

Effectmetingen Mindset & Skills

In 2024 zijn we gestart met het uitvoeren van een begin- en eindmeting bij elk programma. Zo hebben wij een goed beeld gekregen wie er aan de programma's meedoen en wat het effect van de programma's is op de deelnemers.

De programma's die zijn gemeten: Futureproof In jouw stad voorjaar en najaar en Starters Utrecht najaar (n=123).

Zelfkennis

 = 1%

75% van de deelnemers weet na afronding van het programma beter hoe hij/zij/hen impact kan maken met hun talenten.

Samenwerkingen

 = 1%

69% van de deelnemers heeft na afronding van het programma hun impact-netwerk vergroot, waarin er ook meer actieve uitwisseling van kennis plaatsvindt.

Kennis

75% van de deelnemers kan een goede uitleg geven van wat impactondernemen is.

Uit de beginmetingen blijkt dat deelnemers voorafgaand aan het programma al goed geïnformeerd zijn over maatschappelijke thema's (kennis) en sterk gemotiveerd zijn om impact te maken. Hierdoor is er bij de meting van 'intentie' vaak weinig ruimte voor verdere groei zichtbaar.

De deelnemers weten na het doorlopen van het programma beter waar ze goed in zijn, hoe ze hun talenten kunnen inzetten voor het maken van positieve impact én durven hiermee naar buiten te treden (zelfkennis & lef).

Dit in combinatie met vergroten van hun netwerk (netwerk) maakt dat de jongeren veel beter in staat zijn zich in te zetten voor een betere toekomst voor zichzelf en hun omgeving.

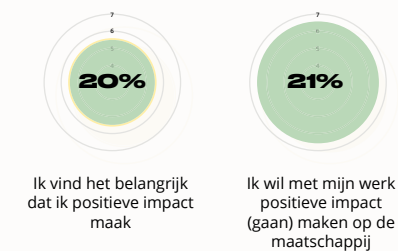
Gemeten effecten

voor en na het programma

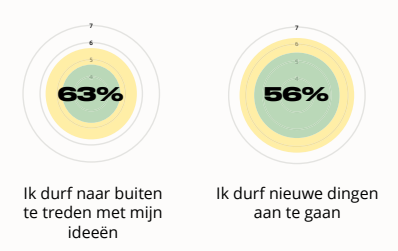
 Voor het programma Na het programma

De percentages geven weer hoeveel deelnemers groei ervaren op dit effect.
De cirkel geeft de gemiddelde gemeten groei aan op dit effect.
Schaal 1 t/m 7: 1 = helemaal oneens, 7 = helemaal mee eens / n = 106

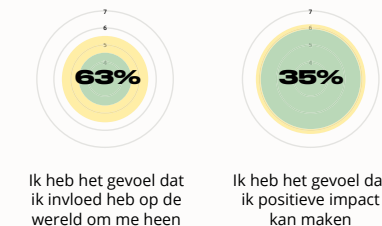
Intentie

Lef

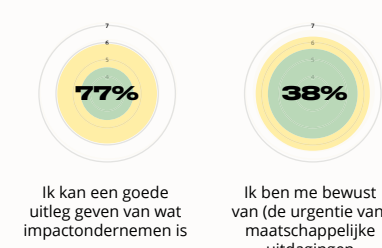
Overtuiging

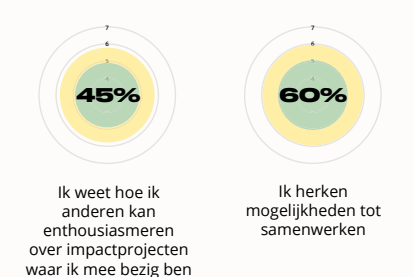
Iteratief werken

Kennis

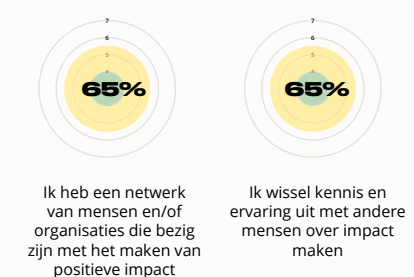
Mensen aanhaken

Zelfkennis

Netwerk

Impact

Impactmakers zijn overal. Ze bouwen hun eigen pad of veranderen het bestaande. Impact entrepreneurs starten iets nieuws. Zij zetten hun ideeën om in beweging—groot, gedurfd en gedreven door een visie op een eerlijkere, duurzamere wereld.

Maar ook binnen bestaande structuren zitten stille veranderaars: impact intrapreneurs. Zij maken het verschil van binnenuit. Want soms gebeurt impact op grote schaal, maar vaak begint het klein: een gesprek over inclusie op je werk, een duurzaam idee bij het buurthuis, of iemand inspireren op een familieverjaardag. Geen eigen bedrijf, wel eigen initiatief.

Beide zijn nodig. In het volgende stuk lees je hoe deelnemers tijdens het programma op hun eigen manier impact maken—binnen organisaties, in hun buurt, of gewoon aan de keukentafel. Elke stap telt.

Alle gemeten programma's (N=123).

Intrapreneurs

Deelnemers maken na deelname van het programma méér impact, zowel op persoonlijk vlak als binnen de organisatie waar ze werken.

Binnen een organisatie

Sommige deelnemers zijn tijdens hun deelname aan Starters programma's actief binnen een organisatie, dit kan als medewerker voor een organisatie, maar ook als vrijwilliger of stagiair. 79 deelnemers (**66%**) werkten zowel aan het begin als aan het eind van het programma bij een organisatie.

De impact binnen organisaties draait vooral om duurzaamheid en inclusie, kennisdeling via workshops en trainingen, en sociale impact door een gastvrije en bewuste werkomgeving te creëren. Sommige deelnemers voelen echter dat er nog weinig ruimte is voor impact binnen hun huidige organisatie en zoeken manieren om dit te vergroten.

Op persoonlijk vlak

Op persoonlijk vlak zijn deelnemers ook changemakers. Bij de start van het programma geeft **64%** van de deelnemers aan dat ze concrete plannen hebben voor impact in hun persoonlijke omgeving. Aan het einde van het programma geldt dat voor **93%**!

En **31%** voegt ook daad bij woord – zij hebben actie uitgevoerd om impact te maken. Thema's zijn vooral bewustwording, duurzaamheid, mentale gezondheid en verbinding.

Entrepreneurs

In 2024 zijn er 13 impactondernemingen van deelnemers van onze programma's bijgekomen. Sommige deelnemers hadden al een impactonderneming en hebben die tijdens het programma versterkt. In totaal waren er dat jaar 26 impactondernemingen verbonden aan Starters.

Een greep uit de missies van deelnemers:

- “Ik wil de snackmarkt weer voedzaam en ethisch (mens en milieu) maken.”
- “De kledingindustrie minder vervuילend maken.”
- “Ik wil graag mensen hun gezondheid, welzijn en prestaties verbeteren door hun te helpen met hun leefstijl.”
- “Bouwen van liefdevollen partnerschappen tussen jezelf, anderen en de natuur.”
- “Mensen meer verbinden met de natuur en bewust maken van de schoonheid van de natuur.”
- “OMAandag: oma's en opa's met hun nostalgische gerechten in een restaurant laten koken voor het delen van cultuur en eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan.”
- “Greenkeepers: mensen en bedrijven verder helpen in hun duurzaamheidverhaal. Door de complexiteit ervan simpel te maken. En stappen te nemen naar hun doelen toe.”
- “Muziek voor kansarme kinderen in Oeganda en Colombia.”
- “Duurzame websites creëren en mensen bewust maken van de impact van de online wereld op het milieu.”
- “Overheid helpen met werken met kwetsbare doelgroepen.”
- “Ik wil de levensduur van spijkerbroeken verlengen en tegelijkertijd sociale impact maken door kwetsbare vrouwen een community te bieden en skill te leren (haken/naaien) en zo tassen te maken van de spijkerbroeken.

Samenwerkingen

Netwerk benaderen

Bij **47%** van de deelnemers zien we dat zij hun netwerk meer benaderen met impactgerelateerde vragen.

Evenementen

44% van de deelnemers gaat vaker naar impactgerelateerde evenementen. Deelnemers gaan gemiddeld twee keer per jaar naar een impact gerelateerd event!

Samenwerkingen aangaan

Aan het einde van het programma gaat **72%** van de deelnemers samenwerkingen aan om samen meer impact te maken. Veel deelnemers (**39%**) vinden connecties binnen de programma's, via deelnemers of het daar opgedane netwerk. Maar een groot deel verbindt zich ook met andere partijen (**68%**) – gemeentes, stichtingen, collectieven, vrienden en familie.

impactmakers community

Als deelnemer van een van onze programma's weet je hoe waardevol het is om te leren, te groeien en te verbinden met gelijkgestemden. Na afloop stopt die ontwikkeling niet. De Impactmakers Community bestaat uit 3000+ ambitieuze alumni uit diverse traineeshipprogramma's die zich volledig richten op het creëren van een positieve impact met hun carrière. De Impactmakers Community biedt een platform om hen te ondersteunen bij het verwezenlijken van hun impactdoelen en tegelijkertijd nieuwe mogelijkheden te verkennen.

De Impactmakers Community is een groeiend netwerk van bevoegde professionals die zich inzetten voor positieve verandering – in hun werk, organisatie en de samenleving.

De community biedt jou de kans om ook ná het programma onderdeel te blijven van een inspirerende groep alumni. Je vindt er verdieping, uitwisseling van ervaring en nieuwe samenwerkingen. Denk aan community events en toegang tot relevante tools en kennis.

Voor wie graag actief betrokken blijft, is er de mogelijkheid om Member te worden. Daarmee krijg je extra toegang tot meer impact events, e-learning, business coaching en meer. Zo blijf je duurzaam bouwen aan jouw impact.

Futureproof Next: de volgende stap voor impactondernemers in spé

Wat als je niet alleen een goed idee hebt, maar ook écht wilt doorpakken om je eigen onderneming te starten? Voor die jongeren is er Futureproof Next: hét programma waarmee jonge impactmakers tussen de 18 en 29 jaar hun initiatief omzetten in een duurzaam ondernemerschapstraject.

Een springplank naar ondernemerschap

Futureproof Next is ontstaan als logisch vervolg op onze bestaande Futureproof-programma's. Waar in Futureproof in Jouw Stad of Futureproof Online de basis wordt gelegd, biedt Next jongeren de kans om hun plannen naar een hoger niveau te tillen. "We merkten dat veel deelnemers na afloop verder wilden. Ze hadden iets gevonden waar ze écht in geloofden – een idee, een oplossing – en zochten naar begeleiding om hun eerste stappen als ondernemer te zetten," vertelt Rachel, coördinator van Futureproof Next.

In een traject van tien weken volgen deelnemers workshops over thema's als business model canvas, verdienmodellen en rechtsvormen.

Daarnaast krijgen ze persoonlijke begeleiding van businesscoaches van PwC, die hen ondersteunen bij het uitwerken en aanscherpen van hun businessmodel.

Ondernemen doe je samen

Naast inhoudelijke kennis biedt Futureproof Next ook iets anders: een community. "Ondernemerschap kan soms eenzaam voelen," zegt Rachel. "Bij ons ontdekken deelnemers dat ze niet alleen zijn. Ze werken samen in themagroepen, inspireren elkaar en bouwen aan een netwerk dat verder reikt dan het programma."

Dat samen leren en elkaar versterken is zichtbaar vanaf de eerste ontmoeting tijdens de live kick-off in Utrecht. Jongeren uit alle hoeken

van Nederland vinden elkaar in hun ambitie om verschil te maken. "Tijdens de kick-off zag ik groepjes ontstaan waarin ideeën vlogen en samenwerkingen werden gesmeed. Dat zijn de momenten waarop je ziet: hier ontstaat iets moois."

"Het gaat om leren door te doen, om stap voor stap je initiatief tot leven te brengen en je plek te vinden als ondernemer."

Van droom naar daadkracht

De projecten waarmee deelnemers aan de slag gaan, zijn divers en vaak persoonlijk. Zo ontwikkelde Kayleigh het kaartendeck 'Van Wirwar naar Wijsheid', dat mensen helpt om weer beter in hun vel te zitten. Anderen richten zich op duurzaamheid, zoals het initiatief Eterna Care, dat werkt aan herbruikbare beautyproducten en DIY-skincare kits om verspilling tegen te gaan.

Ook Wiebe zette tijdens Futureproof Next grote stappen met zijn initiatief SymbioCity's. Waar zijn idee in eerste instantie nog vooral conceptueel was, hielp het programma hem om concrete handvatten te krijgen. "Het programma heeft me geleerd om door te pakken, keuzes te maken en het gewoon te gaan dóen," vertelt hij. Dat bleek succesvol: zijn idee groeide uit tot een modulair wandpaneel dat naast biodiversiteitsverlies ook andere maatschappelijke problemen aanpakt.

Wat Futureproof Next oplevert

Deelnemers nemen na afloop niet alleen kennis en vaardigheden mee, maar ook iets wat misschien nog belangrijker is: vertrouwen in hun eigen kunnen. "Het draait uiteindelijk niet om het perfecte businessplan," zegt Rachel. "Het gaat om leren door te doen, om stap voor stap je initiatief tot leven te brengen en je plek te vinden als ondernemer."

Op de lange termijn hoopt Rachel dat Futureproof Next bijdraagt aan een nieuwe generatie impactondernemers: jongeren die geld verdienen met wat ze leuk vinden én tegelijkertijd waarde creëren voor de samenleving.

Of, zoals Rachel het zelf treffend zegt:

"In Futureproof groeien jongeren, in Futureproof Next mogen ze gaan bloeien."

Foto: prototype van SymbioCity van Wiebe Kolkman

“Ze komen binnen met een idee of een droom en worden vervolgens uitgedaagd om ook te kijken naar de maatschappelijke waarde van hun project.”

Starters in het onderwijs: Zaadjes planten voor een nieuwe generatie impactmakers

Wat als je jongeren al tijdens hun opleiding laat ontdekken dat ondernemen meer is dan winst maken? Dat het ook kan draaien om betekenis geven, bijdragen aan de maatschappij én doen wat je leuk vindt? Precies dat is het uitgangspunt van de samenwerking tussen Starters met ROC Nijmegen en met de Hogeschool Utrecht. Met inspiratiedagen, design sprints en ontmoetingen met echte ondernemers worden studenten én docenten ondergedompeld in de wereld van impact ondernemerschap.

ROC Nijmegen: ondernemen met betekenis

Bij ROC Nijmegen werkt de opleiding Handel & Ondernemen aan een vernieuwend project waarin ook impact ondernemen een rol speelt. Volgens Elles, projectmanager bij Starters, draait het erom om “zaadjes te planten bij studenten. We willen ze laten nadenken: als ik dan een onderneming begin, hoe kan ik dat dan doen met iets wat ik leuk vind, wat betekenisvol is?” Het project bestaat uit drie onderdelen: een inspiratiedag voor docenten, een inspiratiedag voor studenten én ondersteuning bij het integreren van impact denken in het curriculum. De aanpak is bewust laagdrempelig: studenten reflecteren op vragen als “Wat vind jij belangrijk? Wanneer had jij het gevoel iets goeds te doen voor een ander?”

Elles merkt op dat veel mbo-studenten nog weinig beeld hebben bij ondernemen: “Sommigen willen gewoon geld verdienen en vrijheid. En da’s helemaal oké. Maar we hopen ze ook te inspireren dat het óók anders kan. Dat je dingen kunt doen die je leuk vindt én impact maakt.”

Hogeschool Utrecht: Project van je Leven

Ook bij de Hogeschool Utrecht wordt gewerkt aan dit gedachtegoed. Binnen de minor Project van je Leven krijgen studenten een half jaar de ruimte om een eigen onderneming of project te starten. “Dat zijn studenten die echt zelf kiezen voor deze minor,” vertelt Elles. “Ze komen binnen met een idee of een droom en worden vervolgens uitgedaagd om ook te kijken naar de maatschappelijke waarde van hun project.”

Sommige studenten zijn al ver: “Eén student maakte duurzame, genderneutrale kleding op maat. Een ander maakte kunstobjecten van oude klimtouwen om awareness te creëren over restmateriaal.” Maar ook persoonlijke impact krijgt ruimte. “Ik sprak een jongen die als project een wandeltocht in Wales ging doen, om zo zijn sociale angst aan te pakken. Omdat hij dan wist: ik móét wel met mensen praten.”

Docenten als katalysator

Minstens zo belangrijk is de rol van docenten. Tijdens inspiratiedagen worden ook zij meegenomen in de wereld van impact ondernemerschap. “Veel docenten kennen de betekeniseconomie of de donut-economie nog niet,” zegt Elles. “Maar juist tijdens zo’n dag, waarin ze ook bij ondernemers op bezoek gaan, zie je kwartjes vallen.”

Een bijzonder moment vond plaats bij Bakkerij Koekoek in Nijmegen. “Een docent vroeg: zou je je zaak verkopen als iemand je nu twee miljoen biedt? En de eigenaar zei: ‘Nee. Want wat ik hier doe draagt echt bij aan een mooiere wereld.’ Je zag gewoon dat dat binnenkwam bij de groep. Zulke verhalen maken het verschil.”

Realistisch en herkenbaar

De aanpak van Starters is altijd afgestemd op de doelgroep. “We hebben gemerkt dat de framing heel belangrijk is,” benadrukt Elles. “Als je meteen begint met ‘duurzaamheid’ of ‘impact’, dan haken sommige studenten af. Zeker mbo’ers willen eerst weten: wat heb ik eraan?”

Bij een eerdere sessie bij de HU ging het mis: “Er waren studenten die dachten: dit is linkse indoctrinatie. Die wilden gewoon ondernemen en geld verdienen. Toen hebben we geleerd dat de introductie écht goed moet aansluiten bij hun leefwereld.”

“Door jullie heb ik weer het geloof dat ik dingen kan doen die leuk zijn én bijdragen aan de wereld.’ Dát is waarvoor we het doen.”

Maar wanneer dat lukt, ontstaan er mooie momenten. “Er kwam eens een meisje naar me toe na een inspiratiesessie. Ze zei: ‘Door jullie heb ik weer het geloof dat ik dingen kan doen die leuk zijn én bijdragen aan de wereld.’ Dát is waarvoor we het doen.”

Een pitch, een prijs, een impuls

Om studenten extra te motiveren, wordt het project bij ROC Nijmegen afgesloten met een pitch-event. “Studenten mogen hun idee pitchen en maken kans op een geldprijs via het Stadsmakers Community Fonds,” vertelt Elles. “Stel, een student wil tassen verkopen, maar kiest er nu voor om lokaal te produceren in plaats van via TEMU te importeren – dan maak je al impact. En daar willen we ze in aanmoedigen.” Het is nog afwachten hoeveel studenten daadwerkelijk dat extra stapje zetten, maar de voortekenen zijn goed: “We merken dat studenten sneller nadenken over: kan ik dit ook op een andere manier doen? Dat is echt winst.”

“Studenten mogen hun idee pitchen en maken kans op een geldprijs via het Stadsmakers Community Fonds”

Starters als bruggenbouwers

Volgens Elles is de kracht van Starters in het onderwijs dat ze nét een beetje anders kunnen werken dan het onderwijs gewend is. “Voor ons is het normaal om met echte ondernemers te werken, om interactief te werken, om zingeving centraal te zetten. Maar voor veel studenten en docenten is dat nog niet vanzelfsprekend. Dus als wij dat kunnen faciliteren, is dat super waardevol.”

Ze vervolgt: “We kunnen iets betekenen in die eerste kennismaking. Niet vanuit ‘moeten’, maar vanuit nieuwsgierigheid en plezier. Want uiteindelijk willen we allemaal werk doen waar we blij van worden. En hoe mooi is het als je daarmee ook iets kunt bijdragen aan de wereld?”

Wil je dit ook op jouw school?

Ben jij docent of onderwijsmaker en wil je studenten op jouw school laten kennismaken met impact ondernemerschap? Wil je een inspiratiedag, projectweek of begeleiding op maat binnen het curriculum?

Neem dan contact op met Elles via elles@starters.eco. Samen kijken we wat past bij jouw school, studenten en regio. Laat jongeren ontdekken dat ondernemen ook betekenisvol én leuk kan zijn.

Netwerken

waar initiatieven
tot bloei komen

Netwerken voor duurzame verandering

Of het nu gaat om de klimaatcrisis of groeiende ongelijkheid in de wereld; alle complexe problemen van vandaag lossen we niet alleen op. Samen kunnen we bouwen aan de oplossingen van morgen, maar hiervoor moeten we wel de juiste mensen met elkaar verbinden zodat we gezamenlijk transities kunnen versnellen. We werken aan een landelijk ecosysteem waarin impact ondernemers, bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen zich gezamenlijk hard maken voor een economie die werkt voor iedereen.

Samenwerking uitgelicht

Dit jaar waren we mede-organisator van de *Sustainable Careerday* en *Sustainable Switch*—twee grote events waar in totaal zo'n 700 bezoekers samenkwamen om zich te oriënteren op een duurzame loopbaan. Door deze samenwerkingen verbinden we nog meer mensen aan betekenisvol werk en sociale verandering.

Impactmakers Community

In onze gemeenschap brengen we graag mensen samen die bereid zijn de wereld een betere plek te maken. Of je nu een impact enthousiasteling bent die inspiratie zoekt, of een alumnus van een van onze impactprogramma's die verbonden wil blijven - we organiseren evenementen met impactvolle thema's voor iedereen, zowel open als besloten.

Speciaal voor alumni organiseren we evenementen, zodat zij ook na deelname aan onze programma's een warm netwerk behouden voor verdere stappen in hun impact-carrière. Door alumni borrels te organiseren, versterken we de lokale netwerken. Deelnemers uit verschillende jaren ontmoeten elkaar in een ongedwongen setting, waarbij interessante workshops over persoonlijke ontwikkeling en impact maken worden afgewisseld met een (0.0%) biertje!

9
events

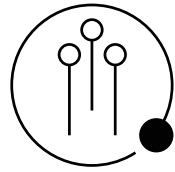
390
bezoekers

6
alumni-events

Thema's:

- Omarm de Chaos (Impact Booster)
- Reset your impactgoals
- Upcycle night
- Vergroen je buurt
- Green canvas: Envisioning Sustainable cities
- The road to social entrepreneurship
- Upcycle inspiration event
- Energy Vision board
- How to make impact through food?

De SDG's zijn
onze roadmap
voor verandering

stadsmakers
community
fonds

Stadsmakers Community Fonds

Het Stadsmakers Community Fonds ondersteunt lokale projecten die bijdragen aan een sociale en duurzame stad. Beslissingen over financiering worden genomen door de Impactmakers Community en de Stadsmakers Community zelf. Het fonds richt zich vooral op jongeren en maakt het hen makkelijk om hun ideeën te realiseren zonder ingewikkelde subsidieaanvragen. Voor een recente pitchwedstrijd ontvingen we binnen drie weken 17 aanvragen, ondanks beperkte promotie en budget. De branding van het fonds is samen met de Stadsmakers en de Impactmakers Community ontwikkeld.

17

aanvragen toegekend

51

endorsers* betrokken

*Endorsers zijn leden vanuit de community die het impact-initiatief hebben beoordeeld en dit steunen.

12

waarvan geen
KvK-inschrijving

Impact030

Impact030 versterkt het ecosysteem voor Utrechtse impactondernemers door betere samenwerking tussen alle actoren en het vergroten van de zichtbaarheid. Start-ups, scale-ups en gevestigde bedrijven die meer impact willen maken kunnen bij impact030 terecht voor netwerk, informatie en advies.

345

ondernemers in de
nieuwe ondernemerslijst

10

impulstrajecten
in 2024

IMPACT024

impact ondernemers

agenda

hennisbank

over IMPACT024

Aanbod

Impactgebied

- ☐ Arbeidsparticipatie (14)
- ☐ Circulair en duurzaam (15)
- ☐ Energie (2)
- ☐ Gezondheid (9)
- ☐ Mobiliteit (9)

lijst

kaart

Zichtbaar worden

Sterkere netwerken voor lokale impact

Wij geloven in de kracht van lokale netwerken. Daarom bouwen we in verschillende steden aan communities van doeners, denkers en veranderaars die elkaar versterken. In 2024 breidden we deze beweging verder uit: met de lancering van Impact024 in Nijmegen en de hernieuwde website van Impact030 in Utrecht.

Impact024: een nieuwe community in Nijmegen

Impact024 is dé plek voor mensen in en rond Nijmegen die zich inzetten voor een eerlijke, duurzame toekomst. Van sociaal ondernemers tot beleidsmakers, van jongeren tot ervaren professionals: Impact024 brengt hen samen via events, ontmoetingen en inspirerende verhalen.

De community is mogelijk door een samenwerking met HAN, Streek op Tafel, Tosss, Gemeente Nijmegen, Impact Oost, City Deal Impact Ondernemen, Social Enterprise NL. Samen bouwen we aan meer zichtbaarheid, samenwerking en verbinding in de regio.

Impact030: online nog krachtiger

In Utrecht bouwt Impact030 al jaren aan een stevig netwerk van impactmakers. Met een volledig vernieuwde website heeft de community nu een centrale plek waar alles samenkomt: agenda, verhalen, partners en projecten. Zo wordt het nog makkelijker om mee te doen, samen te werken en geïnspireerd te raken.

Impact030 is mogelijk door een samenwerking met alle ondernemers uit [het expertteam](#) en Gemeente Utrecht.

Van stad naar beweging

Met Impact024 en Impact030 investeren we in de kracht van de stad. We verbinden mensen die in actie willen komen en bouwen aan een stevige infrastructuur voor samenwerking. Zo groeit de impact – van lokaal initiatief naar landelijke beweging.

Ook een impact netwerk in jouw stad?

Willen jullie als gemeente ook meer investeren in de kracht van impact ondernemers? Neem dan vrijblijvend contact met ons op via onze community manager Yana: yana@starters.eco.

LOOS ontwikkelt verder dankzij Stadsmakers Community Fonds

Een aantal jaar geleden zetten Saskia, Laurens en Jiske de stap: ze startten hun mobiele verpakingsloze supermarkt. Wat begon met een gigantische vrachtfiets, mondde uit in een heuse buurtwinkel op wielen. De financiering van het Stadsmakers Community Fonds heeft hen letterlijk op weg geholpen.

Hoe het allemaal begon

Saskia vertelt: “Het viel ons op hoeveel plastic iedereen dagelijks verbruikt. Dag na dag gebruiken we iets eenmalig, om het vervolgens weg te gooien. ‘Dat kan anders!’, dachten wij. En zo begonnen we LOOS Utrecht. Het begon simpel (en zwaar!): met een gigantische bakfiets, brachten we verpakingsloze producten van deur tot deur door heel Utrecht. En dat viel goed in de smaak!”

Sparky de elektrische kar

“Vanwege de grote vraag, zijn we overstapt op een elektrische wagen. Om het nog duurzamer te maken, hebben we een route uitgestippeld die we rijden en waar we vaste stops hanteren. Zo brengen we niet alleen – voornamelijk biologische en duurzame – producten bij jou in de buurt, maar zorgen we er ook voor dat buurtbewoners gezellig samen kunnen komen. Bij ons is altijd ruimte voor een gezellig gesprek!”, vertelt Saskia enthousiast.

Financiering van dispensers

“Om verpakingsloze producten aan te kunnen bieden, hebben we natuurlijk grote voorraden nodig”, gaat Saskia verder. “Met het Stadsmakers Community Fonds hebben we handige dispensers kunnen kopen voor in onze nieuwe elektrische wagen, die er ook nog eens leuk uitzien! Door de dispensers staan al onze granen, pasta’s, bonen, noten en Zuidvruchten nu mooi op een rij. En onze klanten kunnen er zelf hun bakje, pot of zak onder hangen en zoveel meenemen als ze zelf willen.”

Reacties van klanten

“We hebben al mooie complimenten ontvangen van onze klanten. Ze zijn vooral blij met het uitgebreide assortiment, de mooie esthetiek en de kwaliteit van de producten. Naast natuurlijk de reacties dat mensen LOOS een mooi initiatief vinden.”

“Fijn dat er een ruimere keus is aan producten.” - Karin

“Het hangt nu mooi overzichtelijk naast elkaar en ziet er prachtig uit!” - Bernard

LOOS in de toekomst

Saskia kijkt vol vertrouwen naar de toekomst: “Met de voorganger van onze nieuwe kar hebben we al meer dan 23.000 plastic verpakkingen bespaard. Met deze nieuwe wagen zal dat alleen maar meer worden! We kunnen ons bereik én het assortiment uitbreiden en we rijden meer dagen rond. Als dit goed werkt, willen we opschalen en hopen we exponentieel te kunnen groeien. Meer impact met elk nieuw verkocht potje!

stadsmakers
community
fonds

Meer over het Stadsmakers Community Fonds

Wil je meer weten over het Stadsmakers Community Fonds? Of hoe jij zelf gebruik kunt maken van dit fonds? [Lees hier meer informatie](#) of neem vrijblijvend [contact](#) met ons op.

Hoe de Impact Booster 2024 een onvergetelijk succes werd

Wat krijg je als je jonge veranderaars, ervaren impactmakers, inspirerende sprekers en maatschappelijke initiatieven samenbrengt op één plek? Precies: de [Impact Booster 2024](#). Een avond waarop ideeën tot bloei kwamen, ervaringen gedeeld werden en communityvorming voelbaar was. Van scherpe vragen tot spontane ontmoetingen, van praktische workshops tot inspirerende keynotes—Impact Booster 2024 was meer dan een event. Het was een collectieve energieboost voor iedereen die werkt aan een betere wereld.

Eén community, honderden verhalen

Wat Impact Booster zo bijzonder maakt, is naast het programma – met ook dit jaar weer sterke sprekers, workshops en ontmoetingen – vooral de energie van het netwerk zelf. Deelnemer Romy Bakker verwoordde het treffend in [haar blog](#): “Iedereen is hier om een andere reden, maar er is een gemeenschappelijk doel voelbaar: verbinden met gelijkgestemden.”

Van het eerste moment bij binnenkomst was de sfeer voelbaar: open blikken, nieuwsgierigheid en de herkenning van mensen die, ieder op hun eigen manier, willen bijdragen aan verandering. Alumni deelden persoonlijke verhalen over thema's als mentale gezondheid, duurzaamheid, inclusie en het nemen van initiatief. Romy vertelt in haar blog over haar ontmoetingen met andere impactmakers, zoals Natascha (29). Zij heeft onlangs Futureproof Nijmegen én Futureproof Next afgerond. Natascha: “Ik ben er met een open mindset in gegaan. Ik wist dat ik impact wilde maken. Tijdens Futureproof kwam ik erachter hoe dan precies. Daarbij ontmoette ik tijdens het programma meer mensen die iets willen betekenen binnen de

mentale gezondheid. Mijn overtuiging is dat het niet erg is om vast te lopen in je leven. Vast blijven zitten is daarentegen wel erg.” Door middel van haar werkboek wil ze jongvolwassenen helpen uitvogelen wat ze belangrijk vinden, en hoe ze vorm kunnen geven aan hun ideeën. “De knoop doorhakken om hier definitief voor te gaan was moeilijk. Futureproof heeft me geleerd dat het het écht waard is om de stap te durven zetten. En al zou het mislopen, dan heb je toch een hele waardevolle ervaring.”

Van programma naar praktijk

Wat al deze alumni verbindt, is dat ze ooit begonnen zijn met een stap richting impact. Soms vanuit frustratie, soms vanuit nieuwsgierigheid. Die stap werd vaak concreet tijdens een programma van Starters. Daarna begon het echte werk: toepassen, doorzetten, en elkaar blijven opzoeken. Impact Booster is daar een belangrijk moment in. Het laat zien dat impact maken niet iets tijdelijks is, maar een proces van blijven leren en verbinden.

Zoals alumni Rena zei, die eerder bij Starters werkte

en nu een yoga-programma voor mensen in armoede ontwikkelt: “Het begint bij het zien van een probleem dat je persoonlijk raakt. Vanuit daar kun je het concreet gaan maken.” Dat vraagt niet alleen creativiteit, maar ook moed. Moed om buiten de gebaande paden te denken. Moed om ongemak aan te gaan. En moed om je stem te laten horen, zoals de Jonge Klimaatbeweging liet zien met hun bijdrage over jongereninspraak in klimaatbeleid.

Omarm de chaos – en elkaar

Het centrale thema van de avond was ‘Omarm de chaos’, en dat was niet toevallig gekozen. Veel alumni bevinden zich in een transitie: tussen idealen en systemen, tussen willen en kunnen, tussen actie en reflectie. Keynote speaker Joris Roovers herinnerde ons eraan hoe belangrijk het is om juist in die chaos ruimte te maken voor ideeën die ertoe doen. Zijn vraag aan het publiek – “Wie heeft er ooit een gek idee gehad?” – en het daaropvolgende gesprek maakten duidelijk hoe spannend én waardevol het is om juist die ideeën serieus te nemen.

Tegelijkertijd bleek uit de hele avond hoe belangrijk het is om daarin niet alleen te staan. In de woorden van Romy: “Wat maakt deze groep mensen nou zo bijzonder? Juist, iedereen wil iets goeds doen. Bijdragen. Positieve impact maken.”

Impact Booster als ontmoetingsplek

Met ruim 150 aanwezigen – van oud-deelnemers tot coaches, van initiatiefnemers tot samenwerkingspartners – was Impact Booster 2024 opnieuw een levend bewijs van de kracht van een gedeeld netwerk. Geen losstaande individuen, maar een groeiende community die elkaars ambities versterkt. Niet alleen op de avond zelf, maar juist ook in wat daarna volgt: nieuwe samenwerkingen, hernieuwde motivatie, en de wetenschap dat je onderdeel bent van iets groters.

Want impact maken doe je misschien wel zelf – maar nooit alleen.

Meer informatie over Impact Booster:

<https://www.impactmakerscommunity.nl/impact-booster>

Professionals

die missiegedreven werken of ondernemen

Met onze professionals programma's trainen wij mensen die positieve impact willen maken met hun werk. Het zijn praktijkgerichte trainingen waarin we, commerciële en publieke organisaties bewegen om aan duurzaamheid, inclusiviteit en waardecreatie te werken. Dit doen we door methodes aan te bieden op het gebied van innovatie en transitiekunde. We geven werkende voorbeelden van impact ondernemers uit de praktijk. Naast de trainingen bieden we onze alumni een ondersteunend netwerk, zodat we samen transities kunnen versnellen en een economie kunnen vormgeven die werkt voor iedereen.

STATISTIEKEN

Professionals programma's

Beoordeling Perspectiefwisseling

Het nieuwe programma Perspectiefwisseling werd in 2024 zeer goed ontvangen door Impact ondernemers en ambtenaren uit Utrecht. Centraal staan de vragen: Hoe breng je ambtenaren van de gemeente Utrecht en Utrechtse impactondernemers dichterbij elkaar? Hoe zorg je ervoor dat ze niet langs elkaar heen werken, maar elkaar juist versterken in hun gezamenlijke missie: de stad een beetje beter maken? De deelnemers gingen geen theoretische sessies óver elkaar, maar praktijkgerichte stages mét elkaar aan. Waarin we eindigden met een inspirerend Pitch Event bij het Huis van Actief Burgerschap in Utrecht.

Beoordeling trainer	8,0
Beoordeling gekoppelde onderneming	8,3
Eindoordeel leergang	7,8

Door een andere bril op te zetten heb ik veel geleerd over de kansen die we als gemeente hebben om met sociaal ondernemers samen te werken. Dit gaat veel verschil maken in hoe ik mijn werk vanaf nu af aan ga doen.

Ik vind het de investering zeker waard. Iets meer tijd krijgen zou zelfs nog beter zijn, ook voor stukje nazorg/afronding. Het brengt niet alleen de medewerker maar ook de afdeling Ruimte genoeg om mee aan de slag te gaan.

Heel leerzaam, nieuwe collega's leren kennen, meer verbreding en meer inzichten opgedaan die ik zeker mee ga nemen in mijn dagelijkse werk

Jazeker zou ik deze aanbevelen!! Het brengt de ambtenaar echt heel veel om beter te begrijpen hoe onze eigen organisatie werkt ten opzichte van de ondernemer en bewoners die iets van ons willen en van ons vragen. Vooral op gebied van Samen Stad Maken past deze Leergang perfect. En bij andere organisatie onderdelen zoals Weni (Bureau Zelfstandigen), MO en VTH zou deze Leergang veel kunnen brengen. Op die manier misschien ook de kosten verdelen.

Foto's: Het Grote Plein

Uit de beleidsbubbel, de wijk in

Interview met Melinda van Haren, Projectsecretaris Zuidwest / Merwede bij Gemeente Utrecht

Hoe verbind je als ambtenaar beter met de samenleving? Voor Melinda, Projectsecretaris bij de Gemeente Utrecht, bood het programma Perspectiefwisseling een waardevolle kans om uit haar beleidsmatige bubbel te stappen en vanuit andere perspectieven te leren kijken. Door de leergang kreeg ze beter inzicht in hoe sociaal ondernemers werken, en hoe samenwerking tussen overheid en stadmakers versterkt kan worden. Inmiddels is zij in opleiding als omgevingsmanager, een ontwikkelkeuze die vooral dankzij de leergang is gemaakt.

Anders leren kijken naar de samenleving

Binnen de overheid wordt vaak gewerkt binnen 'schotten', stelt Melinda. "Het is vaak lastig om goed te overzien wat de samenleving echt nodig heeft. We zitten door de waan van de dag veel in onze eigen bubbel." De leergang bood ruimte om daar even bewust uit te stappen. "De sociaal artistiek ondernemer overstijgt al deze 'schotten'. Een voorbeeld hiervan zijn de Gedachteroutes – gedichtregels gezamenlijk gemaakt door bewoners die voorheen tegenover elkaar stonden."

Een belangrijk inzicht voor Melinda was dat niets in beton gegoten is. "Als sociaal artistiek ondernemer werk je heel flexibel, ad hoc en buig je mee met de situaties." Deze manier van werken staat vaak haaks op de ambtelijke behoefte aan controle en structuur. "Wij

willen graag alles gekaderd, omlijnd, een uitgestippeld pad, documenten om te bekijken en regelmatig updates over de stand van zaken. Anders krijgen we het op ons heupen en denken we dat het niet goed gaat komen met de samenwerking of een project. Als overheid lig je onder een vergrootglas en daarom willen we zo min mogelijk risico's nemen."

Concrete samenwerking dankzij het programma

De kracht van het programma bleek ook uit de directe toepassing in de praktijk. Zo vertelt Melinda over een sociaal ondernemer die via het opgebouwde netwerk snel contact kon leggen met verschillende gemeentelijke collega's. "Toen de sociaal ondernemer vroeg bij wie ze in de gemeente terecht kon voor samenwerking in de wijk, had ze al snel contact met de juiste mensen."

Nieuwe werkwijzen en gedeelde inzichten

De inzichten uit het programma gaan ook mee terug de gemeente in. "De deelnemende ambtenaren nemen de inzichten die ze geleerd hebben mee naar hun eigen projectteams en zijn in het klein al aan de slag hiermee. Daarnaast is hun netwerk in de stad groter geworden en delen ze deze weer met andere collega's."

Er zijn ook al stappen gezet richting bredere toepassing binnen de organisatie. "Er zijn onder andere contacten gelegd met [Ondernemer Centraal](#). Deze collega's waren erg nieuwsgierig naar de leergang en wilden kijken wat zij eventueel kunnen betekenen."

Leren door ervaring

Een krachtig onderdeel van de leergang waren de stageperiodes bij stadmakers. "Even uit de bubbel van je huidige werk en letterlijk een ander perspectief op je werkdag krijgen", noemt Melinda dat. Deze praktijkervaring gaf deelnemers de mogelijkheid om echt te voelen en begrijpen hoe het is om in een andere context te werken, met andere prioriteiten en ritmes.

Daarnaast benadrukt Melinda het belang van duidelijk communiceren in de samenwerking tussen ambtenaren en sociaal ondernemers. "Ad hoc werken is prima, zolang je elkaar maar tijdig op de hoogte brengt. En soms wat vaker doorgeven waar je mee bezig bent, ook al loopt alles voor je gevoel op rolletjes."

Van ruis naar resultaat

Een andere les die Melinda meeneemt uit de training is het belang van goede afstemming. "Goed afstemmen met elkaar wat echt nodig is en wat ruis is, om het verzanden van een initiatief te voorkomen." Juist in tijden van polarisatie zijn sociaal-artistieke interventies van waarde. "Door sociaal artistieke interventies kun je groepen die tegenover elkaar staan zover krijgen om toch naast elkaar te kunnen staan en begrip voor elkaar op te brengen."

Melinda is enthousiast over wat de leergang heeft losgemaakt. "Door deze leergang en het ervaren van wat en hoe participatie ingezet kan worden ben ik enthousiast geworden om hier in de toekomst mee te gaan werken binnen mijn eigen afdeling. Het past ook perfect bij [Samen stad maken](#)."

“Wij willen graag alles gekaderd, omlijnd, een uitgestippeld pad, documenten om te bekijken en regelmatig updates over de stand van zaken. Anders krijgen we het op ons heupen en denken we dat het niet goed gaat komen met de samenwerking of een project.”

Interesse in Perspectiefwisseling in jouw gemeente?

Het programma Perspectiefwisseling heeft in Utrecht geleid tot nieuwe inzichten, verbindingen en concrete samenwerkingen tussen ambtenaren en stadmakers. Wil jij dit ook mogelijk maken binnen jouw gemeente? Nieuwe programma's starten binnenkort – en we zijn op zoek naar gemeenten die willen meedoen.

Lees meer en meld je aan op: starters.eco/perspectiefwisseling

Foto's: Het Grote Plein

Samen de stad maken

Een kijkje bij het programma Perspectiefwisseling voor ambtenaren en impactondernemers

Hoe breng je ambtenaren van de gemeente Utrecht en Utrechtse impactondernemers dichterbij elkaar? Hoe zorg je ervoor dat ze niet langs elkaar heen werken, maar elkaar juist versterken in hun gezamenlijke missie: de stad een beetje beter maken? In dit artikel geven we je een inkijkje in het programma Perspectiefwisseling van Starters. We nemen je mee in een week uit het programma waarin leren, samenwerken en mindset-verandering centraal staan. Geen theoretische sessies óver elkaar, maar praktijkgerichte stages mét elkaar. En waarin we eindigden met een inspirerend Pitch Event bij het Huis van Actief Burgerschap in Utrecht.

Op een donderdagmiddag treffen de ambtenaren elkaar bij het Raum, het creatieve buurtcentrum in Leidsche Rijn, Utrecht. Een cultureel en creatief ontmoetingscentrum opgezet in samenwerking met buurtbewoners. De ambtenaren hebben er op dat moment al enkele stageweken opzitten, waarbij ze met de impactondernemer werken aan het oplossen van een vraagstuk dat de ondernemer heeft ingebracht. Bij de start van het programma is elke ambtenaar via een matchmaking moment gekoppeld aan een stadmaker die bij hem past.

Tijdens de terugkomdag bij Raum worden de vorderingen besproken die de ambtenaren maken. Er worden ervaringen uitgewisseld en af en toe klinkt er herkenning.

Na een gezonde biologische lunch wordt er dieper ingegaan op de theorie van Design Thinking en de 'Theory of Change'. Dit kan als basis dienen om een schets te ontwikkelen van het gewenste resultaat, en hoe deze bereikt kan worden.

“Wij zitten altijd in het stadskantoor, en nu kon ik lekker met mijn handen in de grond zitten en helpen in de keuken producten te maken.”

Fast forward naar het resultaat

Enkele weken later treffen de ambtenaren elkaar weer bij het Huis van Actief Burgerschap in Utrecht. Dit keer zijn de impactondernemers ook aanwezig. Deze middag pitchen ze de resultaten van de gezamenlijke zoektocht naar de oplossing van de vraagstukken. Enkele voorbeelden:

Moestuin Maarschalkerweerd: Samen werken aan duurzaamheid

Priscilla (ambtenaar energietransitie) en Pieter van Moestuin Maarschalkerweerd (impactondernemer) vonden elkaar in het idee van de biologische moestuin. Priscilla ontdekte hoe waardevol het is om betrokken te zijn bij een project waarin je letterlijk met je poten in de klei staat. Voor Pieter was het contact met de gemeente een uitdaging, hij vond het

moeilijk om het juiste loket te vinden. Dankzij de samenwerking tussen Priscilla en Pieter is er een verduurzamingsscan uitgevoerd en zijn er concrete stappen gezet om subsidies aan te vragen.

Priscilla: 'Wij zitten altijd in het stadskantoor, en nu kon ik lekker met mijn handen in de grond zitten en helpen in de keuken producten te maken. Daarnaast hebben wij een goede samenwerking opgebouwd. En kom ik er achter dat het niet alleen voor de stadmaker, maar ook voor mij als ambtenaar moeilijk is om de juiste weg te vinden binnen de gemeente.'

Beiden benadrukten dat de samenwerking niet alleen om praktische ondersteuning gaat, maar ook om het versterken van netwerken en wederzijds begrip.

Allone: Bouw aan een gemeenschap

Barbara (impactondernemer) en Melinda (projectsecretaris) toonden hoe sociale ondernemers en gemeenten elkaar kunnen versterken. Allone is een organisatie die middels creatieve projecten met bewoners, professionals en organisaties vraagstukken oplost. Barbara: 'Als ondernemer ben je gewend snel te schakelen. Door de samenwerking met Melinda kom ik er achter dat de ambtenaren ook domein overstijgend zijn en de handen uit de mouwen willen steken.' Melinda: 'De ambtenaar heeft wel een goed beeld wat een sociaal ondernemer

is, maar niet op welke manier je er mee samen kunt werken. De sociaal ondernemers werken vaak diep in de wijk, wat erg waardevol is voor de bewonersparticipatie’.

Hun conclusies zijn dat het vinden van de juiste persoon binnen de gemeente een uitdaging blijft en er behoefte is aan beleidsnota's die sociale ondernemers beter ondersteunen. Barbara benadrukte hoe waardevol het is om samen te werken met ambtenaren en ontdekte dat zij net zo innovatief en betrokken kunnen zijn als ondernemers.

De deelnemers geven aan dat ze een mindsetverandering hebben doorgeemaakt. We hebben geleerd hoe wij richting de stadmakers faciliterend kunnen werken, in plaats van regisserend. Dit nemen wij mee naar de afdeling waar wij werkzaam zijn. En voor de stadmakers heeft het veel opgeleverd. Zo heeft Moestuintjes een duurzaamheidsscan gekregen vanuit de afdeling duurzaamheid om zelfvoorzienend te worden.

“De sociaal ondernemers werken vaak diep in de wijk, wat erg waardevol is voor de bewonersparticipatie.”

Het programma Perspectiefwisseling past in het beleid van de gemeente Utrecht, waarin de gemeente de lokale democratie versterkt en vernieuwd: ‘Samen stad maken, geen Utrecht zonder U’. De gemeente Utrecht geeft de bewoners het vertrouwen om zelf aan de slag te gaan. We geven de bewoners verantwoordelijkheid en de gemeente verleent een ondersteunende functie. Echter betekent dit dat wij als gemeente de wijk in moeten gaan. Relaties aanknopen met de bewoners. Niet alleen naar hen luisteren maar er ook iets mee doen. Durven vernieuwen en nieuwe vormen van samenwerking aan gaan.

‘Het gesprek aan durven gaan en echt luisteren naar de ander, is iets waar niet alleen de gemeente een stap heeft te zetten. Het is iets dat alle Utrechters aan gaat,’ concludeert wethouder Eva Oosters.

Meer informatie over Perspectiefwisseling:
www.starters.eco/perspectiefwisseling

Ondernemers krijgen impuls van impactO30

Steeds meer Utrechtse ondernemers zetten hun talenten in voor maatschappelijke waarde. ImpactO30 ondersteunt hen met praktische hulp en een relevant en lokaal netwerk.

In 2023 en 2024 ontvingen achttien impactondernemers een waardevolle boost via het Impuls-traject van impactO30. Dit programma, bestaande uit twee intensieve maanden begeleiding, is speciaal ontwikkeld om ondernemers verder te helpen bij een concreet vraagstuk rondom hun concept, bereik of netwerk. Deelnemers werkten doelgericht aan hun eigen casus en kregen ondersteuning van een ervaren projectleider, communitymanager én een betrokken netwerk van experts en mede-ondernemers.

De kracht van het Impuls-traject zit in de combinatie van maatwerk, snelheid en verbinding. Ondernemers worden niet alleen gecoacht, maar ook gekoppeld aan relevante contacten en uitgedaagd om hun idee in korte tijd concreet verder te brengen. Zo vond een ondernemer, met een plan voor een sociale ijssalon in een oud brugwachtershuisje, via het netwerk van impactO30 een mede-oprichter.

De groep deelnemers is divers: van een circulair meubelmaker tot een educatief taalcentrum, van duurzame koffie tot inclusieve sportprojecten. Wat hen verbindt is een gedeeld verlangen om met hun onderneming bij te dragen aan een socialere, duurzamere stad. Dankzij het Impuls-traject hebben zij stappen gezet die zonder deze ondersteuning niet, of veel traager, mogelijk waren geweest.

Met achttien ondernemingen in twee jaar, laat het programma zien dat relatief kleine interventies grote impact kunnen hebben. ImpactO30 blijft zich inzetten om deze bevologen ondernemers te versterken en zo de maatschappelijke waarde van lokaal ondernemerschap zichtbaar te maken en te vergroten.

Meer informatie over Impuls-trajecten:
www.impactO30.nl/impuls

Team

Achoa Koolen

Anke Hendriks

Arjen Ploeger

Christi Knoef

Clara van
Haften

Danielle van
Wessem

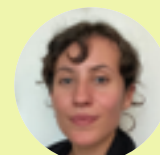
Daphne
Asselman

Daphner
Wessels

Elles van der
Heijden

Ember
Kauffman

Famke
Verbruggen

Fleur d'Hollosy

Hiske van den
Bergh

Ilya
Kneppelhout

Jan Cockx

Jan van Veelen

Jiska Maarsen

Jolissa Vet

Jorrit Tol

Joyce Castelijin

Karisha Albers

Katinka Krom

Kees
Vermeulen

Lidwien
Groeneveld

Lisan Stolp

Mara Nedler

Maya
Ouwehand

Maya Trameh

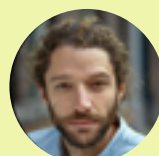
Mike Jonker

Mirjam Turk

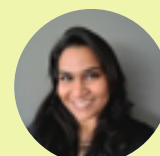
Ola Günzel

Paul de Kuyper

Rachel
Weijman

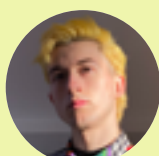
Radjanie
Kandhai

Raoul Becher

Remi Goossens

Robin de Heer

Tamar Slooves

Telissa
Schreuder

Wieke Meilink

Yana
Mechielssen

Stichting bestuur

Manon
Becher

Martin
Bosman

Myriam
Derksen

Ronald
Kleverlaan

Partners

Aeres Leeuwarden

Alexander Impact

AllOne

Always Forward

Amsterdam Impact

Bambook

Bibliotheek Kennemerwaard

Boost je buurt

Brederoo college

Bureau Doendenken

City Deal Impact Ondernemen

City of Amsterdam / Amsterdam Impact

De Alchemist

De Hoofdzaak

De Meevaart

De Participatie Academie

De Workshop

Dynamo

Enactus Nederland

Enactus Utrecht

Fawaka Ondernemersschool

Fonds21

Funding Plus

Gemeente Alkmaar

Gemeente Amsterdam - afdeling Jeugd

Gemeente Breda

Gemeente Den Helder

Gemeente Dijk en Waard

Gemeente Etten Leur

Gemeente Groningen

Gemeente Hollands Kroon

Gemeente Hoon

Gemeente Nijmegen

Gemeente Schagen

Gemeente Utrecht

Gemeente Zundert

Gemeente Zwolle

GoedZooi

Goeddiggers

Grant Thornton

Het Groene Brein

Het huis van actief burgerschap (HVAB)

Het Kandidatennetwerk

Hogeschool Utrecht

Hollands Kroonse Uitdaging

Horizon College Hoorn

Impact House

Impact Hub Amsterdam

Impact024

Impact030

ImpactCity Den Haag

KplusV

Lifebuilders

MDT, via ZonMw vanuit het

Ministerie VWS+ DUS-i

MEE & de Wering

New Economy

OCW

Oranje Fonds

Poppodium Phoenix

PwC

Rabobank Foundation

Restaurant POF

Riedel

RPAnhn

Social Enterprise NL

Social Impact Factory

Sociale Helden #HeldenvanWest

Splendorfabriek Nijmegen

Stadsmakers Coöperatie

Standard Investment

Stérk.Brabant

Stichting Alexander

Stichting Doen

Stichting Janivo

Stichting Join Us

Stichting On The Move Sportvrienden

Stichting Technotrend

Studio Nel Nel

Surplus Welzijn

Team Vrijwillig

The Social Hub

Triodos Foundation

Unie Van Vrijwilligers

UrbanImpact

VIBE Nederland

VogelFrei

VriendenLoterij Fonds/ The DOEN Foundation

VSbFonds

VVM Netwerk van milieuprofessionals

Watdajel

WILTgroeit Nijmegen

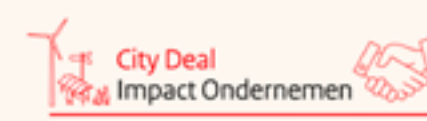
Wonen Plus Welzijn

Ympact020

Young Ambition

Young Impactmakers Community

Zorgzaam010

Toekomst

Als we terugkijken op 2024, voelt het zoals Maarten het al zo treffend in het voorwoord zegt, alsof we inderdaad 'onze eigen identiteit hebben gevonden'. We kijken terug op een mooi, bewogen jaar en zijn trots op het rapport wat hier ligt. 2024 was voor ons in meerdere opzichten een kantelpunt: nieuwe positionering, een aangescherpt merk en meer focus. Wat we al langer voelden, hebben we nu kunnen vertalen naar de praktijk.

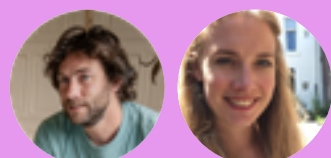
Focus dwong ons om keuzes te maken en ook te stoppen met sommige programma's die niet direct bijdragen aan onze missie. Dit is nooit makkelijk, maar wel noodzakelijk. Het gaf ons wel direct de ruimte om te werken aan nieuwe initiatieven met grote impact, die helemaal passen bij onze visie: Impact Ondernemerschap de norm maken.

We zijn trots op wat we dit jaar samen met onze partners, klanten en deelnemers hebben neergezet. We hebben meer dan 500 jongeren op weg mogen helpen met hun missie. Ons nieuwe programma Perspectiefwisseling heeft de potentie om de kracht van de bottom-up beweging te verbinden aan de grote opgaven waar de gemeenten dagelijks mee geconfronteerd worden, en is met veel enthousiasme ontvangen. Tot slot weten we de behoefte van lokale netwerken steeds beter om te zetten in concreet aanbod voor (impact) ondernemers.

Maar het meest trots zijn we op ons team. Samen werken we aan grote thema's en soms is het moeilijk om positief te blijven over de uitdagingen die we als maatschappij hebben. We hebben een sterk team dat hun vak goed begrijpt en deze uitdagingen met enthousiasme en ambitie aanpakt. Wij zijn trots dat ze nauw samenwerken, kansen benutten en samen met ons veel plezier in het werk hebben!

2025 is al goed begonnen, met mooie nieuwe opdrachten en kansen om onze impact verder te laten groeien. Niet per se in grootte, maar in diepte en in kwaliteit. Want zoals Maarten zegt: het gaat ons niet om de grootte van de organisatie maar om de impact die we maken en hoe we onderweg anderen inspireren om dat ook te doen. We kijken ernaar uit om samen verder aan de slag te gaan!

Namens het hele team: dankjewel dat je onderdeel bent van ons ecosysteem.

Raoul Becher & Wieke Meilink
Directie Starters

www.starters.eco

[@starters.eco](https://www.instagram.com/starters.eco)

[@Starters.eco](https://www.linkedin.com/company/starters.eco)

Verandering start hier.